

ЩО ТАКЕ "СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ" І ЧОГО ВОНА ХОТІЛА ПРИЙМИ, БОЖЕ, І МОЇХ ЧОТИРИ ЦЕНТИ

Цитати и висновки подані на основі зізнань керівників "СВУ" на слідстві, що його переводили органи радянської влади

(Продовження.)

Робота ВИШ'івських гуртків "СВУ" була скерована на антирадянський виховання молоді, що вийшла з села і повертала-ся од нього. "СВУ" намагалася утворити з цієї молоді кадри антирадянських пропагандистів і учасників майбутнього повстанського руху. Винувачений С. Єфремов свідчить:

"Я вже зазначав, що ще в січні 1927 року ініціативно-керівничий гурток обмірковував деякі способи пропаганди на селі й ухвалив пошкодити увагу звернути на молоді та студентство по вищих школах — селянського походження, навітряючи більш енергійних зпоміж них до роботи по селах для освідомлення людності і пропаганди серед неї ідей "СВУ". І я, і Германіє на тому за-саданні висловлювалися, що молоді, яка прийшла до науки від плуга і яка має у величезній більшості своїй на-зал довіри до радянської влади, яка-кадр наших пропагандистів, яким треба дати загальний на-прям."

"СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ" ПРО ЗАСОБИ БОРОТБИ ІНДИВІДУАЛЬНИМ ТЕРОРОМ.

Питання про застосування індивідуального терору, відпо-відно на відповідальних представ-ників радянської влади і комуністичної партії не один раз спеціально обговорювалися як центром "СВУ", так і окреми-ми гуртками її, зустріч на-ковите співітуть і підтримку з боку членів організації.

Аналізуючи своє принци-пальне ставлення до терору, ви-нувачений С. Єфремов свід-чить:

"Важко, до терору, як системи політичної боротьби в раз-у-раз ста-лися негативно. На жаль, свій, як не приймався на цій принциповій по-зиції, і останніми роками, в період "СВУ" схилився був, допустивши внутрішній суперечностей, про які тепер можа тільки ганьбою жаліти."

Про свої принципиальні по-зиції в питанні про запрова-дження терору, винувачений В. Дурдуковський свідчить:

"У своїйому безкрайньому націо-налістичному засліпленні, в своїй неперіт фанатичній ненависті до комунізму і до його кращих визначних діячів, я іноді, добре це знаю і пам'ятаю висловлював терористичні по-зиції. Терористичні нотки вири-налися в мене не тільки в зв'язку з моїм крайнім націоналізмом і глибо-кою ненавистю до комунізму і кра-щих його представників, але й в зв'язку з постійними, очевидними для всіх перемогами радянської і комуністичної партії на всіх фронтах."

Пресудовим слідством ус-тановлено, що "БД" і його керівники, до яких належали і винувачені С. Єфремов і В. Дурдуковський, підтримували безпосередній зв'язок з отама-нами банд, керуючи їхньою дія-льністю. Ця діяльність най-більш рала характеру масового терору проти радянської влади. Та-ку оцінку повстанської діяль-ності не раз формулюваною і самим головою "БД" — С. Єфремовим.

Викладаючи погляди С. Єфремова і В. Дурдуковського на питання про терор, винуваче-ний М. Павлушков свідчить, що ці керівники "СВУ", ліце-мірно засуджуючи терор "за-галом", разом з тим вважали, що відносно представників ра-дянської влади треба засто-сувати терор. У цьому зв'язку знаменитості до комунізму і комуністів С. Єфремов не обме-жувався проектом погрозливо-го винищення комуністів у Радянському Союзі. Він зна-вдав, що інтереси буржуазного суспільства можна забезпечити лише винищенням комуністів у міжнародному масштабі. Ви-нувачений М. Павлушков свід-чить:

"На думку Єфремова треба було викорити і вважали все, що па-хало тільки реальним комунізмом, на-самперед усіх об'єднаних навколо Ком-

муністичної партії, як і показати доцільні способи ро-боти."

Як видно з поданих свідчень, за речинців збройного висту-пу "СВУ" намічалася 1930—1931 рік. Цей неабиякий речинців-примусував "СВУ" підрахува-ти свої кадри і зброю, що бу-ла в їх розпорядженні. Винувачений С. Єфремов свідчить:

"Ми висловлювали думку, що се-го ще не зовсім позбулося зброї, що і чимало повинно зберігатися по-за-хованою з часів імперіалістичної і гро-мадянської війни і в потрібний мо-мент її виставити на озброєння по-станців. Час такий, ми гадали, на-стане приблизно в 1930—31 роках."

Отже, передсудовим слід-ством і встановлено, що "СВУ" ставила своєю кінцевою метою збройне повстання проти ра-дянської влади за підтримкою інтервентів і провадила до цього інтензивну роботу, під-готовлюючи кадри.

Винувачений С. Єфремов свідчить:

"Виник Каверди усім троє — Дурдуковський, Єфремов та я — роз-мішували як справжні герої. Са-мого Каверди Єфремов стави-ся при-клад для нашої молоді. Підчас цієї розмови Єфремов так заважав, що нашої молоді це чого поводити у Ка-верди і добре було б, щоб знайшлася якась смілива душа і проборила щось подібне і в нас у Москві."

Користуючись з кожного при-кладу для поглиблення те-рористичних настроїв молоді, керівники "СВУ" у зв'язку з чисткою антирадянського еле-менту по ВИШ'ах пропонували членом "СВУ" реагувати на про-єкти терористичними акти-ми, скерованими на відпо-відальних радянських робіт-ників. Винувачений М. Павлу-шков свідчить:

"Нарешті, Єфремов просто звер-нувся до мене — Сашко, Мико-ло, що ж думають собі чесні студенти? Не вже сповино погоджувати з усі-єю цією нахабщицею або тихенько в своєму куточку чекають баранами, поки їх не потягнуть на різницю? Не-же не стало тепер сміливих юнаків, щоб збралися знищити кілька на-хабщиць ішків із студентства, членів отих комісій, коли не зможе-ть добитися кудись пошине, до всіх-нах марком, що заправляють усією цією нахабщицею. Я певен, казав він, що кілька таких убитих одразу б зміни-ло картину. Цю розмову я зрозумів, але, як кожен зрозумів би її на моєму місці, а саме, як пропозицію пошука-ти собі спільників і влаштувати кіль-ка вбивств серед осіб, які керують або сприяють переведенню кампанії перевірки складу студентства по ВИ-Ш'ах."

(ВИШ'а — це Вищі школи.) Констатуючи наявність те-рористичних настроїв серед контрреволюційної молоді, ке-рівники "СВУ" намічають са-мих об'єктів терористичних актів. Насамперед, вони зупи-нюються на керівництві партії і Сталіні. Винувачений В. Дурдуковський свідчить:

"Сталін є наш найголовніший по-рог, що він тримає всю нашу непер-еможну волю всю славу, що коли б його не було, то ЦРП напевно роз-пався б і тоді Україна була б віль-на."

Не обмежуючись директи-вами і вказівками молоді щодо потреби замаху на Сталіна, ідеолог "СВУ" С. Єфремов на-лягав на висловлення і органі-заторів повстанської філії "СВУ" — К. Товчанку, поєдно-ючи тактику і програму по-зиції "СВУ". Винувачений Т. Товчанка свідчить:

"Тоді ж такі Єфремов висловлю-є таку думку, що коли б Сталін і Фрунзе було швидко терору усуну-то, це могло б прискорити розвал партії більшовиків і повалення радянської влади. А не дуже полегшило б ро-боту в розумінні прискорення загаль-ного повстання на Україні з метою відокремлення її від Росії."

Прийд до Києва на маневри голови Ревінспектрів Т. Воро-шилова викликав з боку членів "СВУ" відповідні директи-ви для молоді, об'єднаної з

забитого отамана. За кожний воле-гого повинні загинути комуністичні голови. Страшна повинна бути по-ста наші на убитство свого проводи-ря і повинна безпосередньо розгору-тися у всенародній визвольний рух, притягати ним до себе увагу всього культурного світу та допомогу най-ближчих наших сусідів і спільників. Хвилюю поєдною прокрити убиство комуністичних верховодів у Москві та в Харкові, не менш енергійно мусить виявити себе й наша еміграція, звер-таючи свої замахі проти всіх по-лісів та представників радянських."

Убивство повпреда ЦРП в Польщі — Войкова Кавердо, що відбулося слідом цьому ви-користується "СВУ" для пропаганди ідей терору. Кавер-ду ставитися за приклад укра-їнської молоді. "СВУ" через його керівника М. Павлушкова, даються конкретні вказівки про потребу продовжувати те-рористичні акти, що їх почала контрреволюційна еміграція. Винувачений М. Павлушков свідчить:

"Пригадую одного разу, насадува-вши скари студентів (М. Павлушкова і Ю. Виноградова) на утиски в ВИ-Ш'ах, як особливо підслилися з то-го часу, як маркомів став М. Скрипник, я разом з С. Єфремовим висловили здогадку, що серед сту-дентів і досі не знайшлася ні одного такого, щоб "розправився" з ним (М. Скрипником)."

Прийнявши масового терору, запровадженого в період існування "БД" С. Єфремов не звикаючи на нову тактику "СВУ" запроваджування ін-дивідуальних терористичних актів, інструктуючи молоді, неодноразово розпавав дво-статеру терору: масового вини-щення комуністів. Ця терористична доктрина не обмежувалася ли-ше терористичними актами, але й включала до компетенції об'єктів усіх масових партійних і партій комсомольських. Про цю теорію С. Єфремова винуваче-ний П. Павлушков свідчить:

"Принципово Єфремов був пере-копаний, що велика і помітна на-слідки терористичної діяльності до-сягнути можна тільки тоді, як справ-ляється її проти найбільших діячів. Цей погляд його і досить широко за-ймав, а в ньому ж своєму свідо-чстві, а на цьому ґрунтуються і ті напелі в мене тут побавили та на-пелі Єфремова, щодо бажаності об'єктів усіх масових партійних і партій комсомольських. Цим об'єктами гадав Єфре-мов можа було б досягти певних, хоч і незначних, проте реальних та-ких наслідків у формі значних змін у внутрішній Радянській політиці. До того ж вони, ті вбивства, просто зменшували б загальну масу комуні-стів, бодал і на кілька незначних оди-ниць, все ж менше надалі знищиться викорити та менш легка встигнуть вони накітати на землі."

Члени "СВУ" — лікарі, обго-ворюючи на своїх заплітних за-садах питаннях про застосу-вання вимог лікарської етики відносно комуністів, як воро-гів, висловлювалися за прин-ципову можливість викори-стовувати і цей спосіб в бо-ротьбі з радянською владою. Винувачений В. Дурдуковський свідчить:

"На одному засіданні Масекіні ВУАН обговорювалося питання, як освідомити лікарів-українців повинні ста-витися до хворих більшовиків: чи повинні лікувати, чи повинні, розля-даючи боротьбу з більшовиками, як бойовий фронт, а себе як боріння на цьому фронті, не лікувати, а знищити більшовиків, своїх національно-по-літичних ворогів. Зав'язався ніякий поста-новки з правдою цього питання не було зроблено, — але кажуть, що були такі лікарі, що висловлювалися за те, щоб українці-лікарі, як садати на війні, нищили своїх ворогів."

Про принципиальну позицію С. Єфремова і А. Дурдуков-ського в питанні про незасто-сування лікарської етики відно-сно комуністів, винувачений П. Павлушков свідчить:

"Згадується мені, що підчас висла-ди в мене різні розмови, яка відбулася в нашому домі після смерті Леніна, та в якій ми дорікали профе-сору Хведорова за те, що він не "до-

ридав" Леніна після відомого на-шого замаху, згадується, що підчас цієї розмови ми загалом висловили поба-жання, щоб медики використовували своє особливе становище і непомітно "допомогали вмирати" усім визнач-ним своїм пацієнтам з комуністич-ним маркомом тощо. Подібні ж роз-мови про бажаність використання від-даних в боротьбі з більшовизмом від-бувалися у нас і пізніш ще разів два, але детальніше їх неспираю, не-може згадати й того, що називалося тоді якесь імення, а чи знов говори-лося це дні так. Пам'ятаю тільки, що за можливу зброю в руках лікарів вважали ми тоді не тільки отрути, але бактеріальні культури, якими ді-ти можна було б менш помітно."

Винувачений М. Павлушков свідчить:

"Зустрічався раз у Києві машини Ворошилова, коли той приїздив, за-в'язав, туди на маневри, в велич-шозував за тим, що не було в мене зброї, інше я кінце вчинив би за-мах на того наркомка."

Проводячи в життя свої те-рористичні плани, голова "СВ" С. Єфремов указує на т. Скрипника, як на головного винного в студентській чистці і на потребу вжити проти нього терористичного акту. Винувачений В. Дурдуковський свідчить:

"Питання про практичне за-провадження терору обгово-рювали в останній період існу-вання "СВУ" і "СВУ" і зустріч-ли позитивне відношення, бу-до прийнято членами "СВУ". Керівники "СВУ" проповіду-вали теорію масового вини-щення комуністів. "СВУ", що організувала і керувала організацією молоді "СВУ", відповідала їм членів до ви-конання терористичних актів, скерованих проти провідних радянської влади і комуністич-ної партії. Лікарі члени ме-дицинської групи "СВУ" принци-пально висловлювалися за на-в'язання в своїй лікарській діяль-ності терору, у спосіб незасто-сування лікарської етики від-носно комуністів.

(Далі буде.)

Не буде добра на світі, — сказав один робітник читаючи православний "Укр. Голос".

А то чому так думаєте? — запитав його другий.

А ось вже й молитися при-казують. Назначають дні. Во-но й добре. Віруючі будуть те-пер молитву збувати, як шо-денну роботу в фабриці.

Хто це приказує молити-ся?

— То, знаєте, папа видав розпорядження, щоб всі хри-стіяни цілого світа молилися за панів, царя, князів, фабри-кантів, куркулів, шпінів, — за всіх, що їх революція вимела з бувшої російської держави.

То хтось ніби слухає тих розпоряджень папи?

— Гай, гай, а чому ж ні. На-віть рабини прилучилися й собі будуть молитися за "християн", бо то, знаєте, вся та контр-ре-волюція, яку вимела револю-ція на смітник, була інтернаці-ональна. Тому вони всі стають у їхній обороні перед богом.

Та ми ж маємо за кого молитися. А нас не було своїх рідних панів ані катів.

— Кажете, що не було? А ко-сь "Укр. Голос" висловлює, як цитані з конопель: "Прийми божже і моїх чотири центи".

Та як же це? "Укр. Голос" підтримує греко-православну церкву, а не папу.

— Так тут і написано. А молитися приказав па-па римський.

Інтернаціонал, братику, інтернаціонал. Чорний інтерна-ціонал. Ви чого не знаєте? Та ж ви є постійним читачем "Укр. Голосу". Я лише принагідно дістав одне число й дарз по-нав куди стежка в горах. Та ж, так, папа, католики, пресбите-ри, англійці, богослови, бу-дисти, рабини і автокефали, всі об'єднані фронтом "бють по-клопи, за хрести, щоб "ехо-ватися від сатани".

Вітат жандарм закоман-дував руки в гору й хотів за-врати народна приповідка. Вони держать з нами, то му-рять підняти їхнім розпора-дженням. "Укр. Голос" лише скавуть на робітників, як во-ни, дучаться в інтернаціональ-ний робітничий союз. А самий залетів аж в Рим та підлігав римським розпорядженням. Тепер кожний читає "Укр. Го-

лосу" повинен вже зрозуміти, що православні разом з "Укр. Голосом", не риняться від ка-толицізму та його органів. Всі вони під п'ятою папи та му-сять танцювати так, як папа їм грає.

Можливо.

Не лише можливо, але правдиво. Ви ж чули, що папа видав розпорядження молити-ся?

— Та чув.

Папа має право видавати прикази лише католикам. Так?

— Та так.

А "УГ" чого підлігав цим приказам?

Та чорт його знає. Чи я маю відповідати за него?

— Ви ж його прихилили.

Як ніби Джанова газета приходить на мою бачку вже через кілька років, то вже при-хилили?

— Ви ж колись так оборони-ли "УГ" і православну церкву, називали їх самостійними та ініціативними. А ось тепер маєте "самостійність".

Мені там в голові. Вид-но, що вони всі однакові. За-криваються Христом, щоб ко-сь "Укр. Голос" висловлює, як цитані з конопель: "Прийми божже і моїх чотири центи".

Нехай не лише моляться, але й дуби скавуть, то більшо-викам нічого не пошкодить. Нехай сунуться із своїми чо-тирма центами.

На цм розійшлися. Робіт-ник передав мені те число "У. Г." і я ось те все описав, що вони обидва говорили, що бу-ло написано в "УГ" про мо-литву.

Тільки Іванко.

СВАВОЛЯ ЧЕСЬКИХ ЖАН-ДАРМІВ.

"Карнавальна Правда" помі-щує ось такий образець життя селян від свого кореспондента: "До хати бідного селянина прийшов ескектор з жандар-мом вимагати гроші за подат-ковий довг. Перше їх пита-ння було, чи селянин має коро-ну. Вітат жандарм закоман-дував руки в гору й хотів за-врати народна приповідка. Вони держать з нами, то му-рять підняти їхнім розпора-дженням. "Укр. Голос" лише скавуть на робітників, як во-ни, дучаться в інтернаціональ-ний робітничий союз. А самий залетів аж в Рим та підлігав римським розпорядженням. Тепер кожний читає "Укр. Го-

лосу" повинен вже зрозуміти, що православні разом з "Укр. Голосом", не риняться від ка-толицізму та його органів. Всі вони під п'ятою папи та му-сять танцювати так, як папа їм грає.

Можливо.

Не лише можливо, але правдиво. Ви ж чули, що папа видав розпорядження молити-ся?

— Та чув.

Папа має право видавати прикази лише католикам. Так?

— Та так.

А "УГ" чого підлігав цим приказам?

Та чорт його знає. Чи я маю відповідати за него?

— Ви ж його прихилили.

Як ніби Джанова газета приходить на мою бачку вже через кілька років, то вже при-хилили?

— Ви ж колись так оборони-ли "УГ" і православну церкву, називали їх самостійними та ініціативними. А ось тепер маєте "самостійність".

Мені там в голові. Вид-но, що вони всі однакові. За-криваються Христом, щоб ко-сь "Укр. Голос" висловлює, як цитані з конопель: "Прийми божже і моїх чотири центи".

Нехай не лише моляться, але й дуби скавуть, то більшо-викам нічого не пошкодить. Нехай сунуться із своїми чо-тирма центами.

На цм розійшлися. Робіт-ник передав мені те число "У. Г." і я ось те все описав, що вони обидва говорили, що бу-ло написано в "УГ" про мо-литву.

Тільки Іванко.

ГАРНЕ МІСЦЕ КУПИТИ ДЛЯ СЕБЕ

НОВІ ВЕСНЯНІ

УБРАННЯ

Жіночі прекрасні дре-си і ковти
ВІД \$7.95 ДО \$39.50

Мужеські гарні су-ти і ковти
ВІД \$19.75 ДО \$45.00

Легкі
Сплати

396
PORTAGE
AVE.

KING'S Ltd.
"СТОП ЛЕГКИХ СПЛАТ"

В СУБОТУ
ОТВОРЕНИЙ
ДО 10-ОЇ ВЕЧ